

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, den 17. maj 2010

J.nr. 323-1 - dmk

Indberetning nr. 3 / 2010

Emner:

- *Lagtinget har behandlet fire forslag vedr. ændring af valgsystemet, og Færøerne vil herafter fortsat udgøre én valgkreds, men beregningsmetoden til fordelingen af de 33 mandater ændres. Det blev resultatet, efter at en behandling af et forslag om at gå tilbage til syv valgkredse pludselig blev til en afstemning om at bibeholde Færøerne som én valgkreds, men med ændret beregningsmetode til fordeling af de 33 pladser i Lagtinget.*
- *Arbejdet med forslaget til Færøernes Forfatning fortsætter i et særligt nedsat udvalg med repræsentanter fra alle Lagtingets partier. Et notat fra Lagtingets administration henstillede ellers til Lagtingets formandskab at afvise lovforslaget om Færøernes Forfatning, da det bl.a. strider mod grundloven og hjemmestyreløven, men et flertal i formandskabet ønskede ikke afvise forslaget, da man var af den opfattelse, at forslaget er af en særlig karakter med stor betydning for Færøernes fremtid, som Lagtinget bør have mulighed for at debattere.*
- *Landsstyrets forslag om en bevillingsramme for 2011 afslørede store politiske uoverensstemmelser i landsstyrekoalitionen. Der blev fra flere sider stillet spørgsmål ved landsstyrets muligheder for at fortsætte. Bevillingsrammen blev dog vedtaget med stor opbakning.*
- *Tre medlemmer af oppositionen fremsatte mistillidsvotum mod lagmanden. Efter en debat på over fem timer faldt forslaget, men debatten viste, at samarbejdet i landsstyret halter.*
- *En ny meningsmåling viser meget stor fremgang til Sambandspartiet, mens de små partier står til kraftig tilbagegang. Vælgerne giver dog kun lagmanden en middelmådig karakter, og under en tredjedel af de adspurgte mener, at den nuværende koalition bør fortsætte.*
- *Vicepolitimesteren blev stukket ned med kniv udenfor Domhuset. Gerningsmanden, der længe har været utilfreds med Socialforvaltningen, valgte at stikke vicepolitimesteren ned et sted, hvor det skabte stor opmærksomhed.*
- *Netop som man er gået i gang med udbygningen af Vagar Lufthavn, viser en undersøgelse, at det bedst egnede sted til en alternativ lufthavn vil være på Glyvursnes ved Tórshavn. Det har ført til kritik af, at man bruger penge på at udbygge Vagar Lufthavn, da den ifølge flere politikere ikke kan leve op til fremtidens krav til en international lufthavn på Færøerne.*
- *Færøerne har en europarekord – i høje priser. Ifølge en ny undersøgelse er købekraften på Færøerne 14 pct. lavere end i Danmark. De høje priser forklares især ved manglende konkurrence.*
- *Justitsministeriet har besvaret landsstyremedlem Annika Olsen vedr. ansættelsen af chefpolitiinspektør på Færøerne. Det er Justitsministeriets opfattelse, at retsplejelovens § 110 ikke forpligter rigspolitichefen til at indhente erklæring fra Færøernes landsstyre forud for ansættelsen.*

Færøerne fortsat én valgkreds

Som redegjort for i den foregående Indberetning, har Lagtinget haft fire forskellige forslag vedr. antallet af valgkredse til behandling:

- Et forslag om fem valgkredse,
- Et forslag om syv valgkredse,
- Et forslag om en vejledende folkeafstemning om, hvorvidt Færøerne skal forblive én valgkreds eller deles op i flere valgkredse,
- Et beslutningsforslag om at nedsætte et ekspertudvalg, der skal fremkomme med et forslag til et nyt valgsystem.

Efter Lagtingets sidste mødedag inden sommerferien, som var den 12. maj, ligger det foreløbig fast, at Færøerne fortsat er én valgkreds, men at flere forslag fortsat er i spil, jf. nedenfor.

Forslaget om fem valgkredse faldt ved 2. behandlingen den 10. maj. 29 stemte imod forslaget og kun fire for forslaget.

Forslaget fra bl.a. Edmund Joensen (Sambandspartiet) om en vejledende folkeafstemning blev ved 2. behandlingen den 10. maj sendt tilbage i Retsudvalget.

Beslutningsforslaget om at nedsætte et ekspertudvalg blev den 10. maj vedtaget med 24 stemmer for, fire stemte blankt og ingen stemte nej.

Forslaget om syv valgkredse endte efter en overraskende 3. behandling med at blive til en afstemning om én valgkreds og en ny beregningsmetode til fordeling af mandaterne. Efter at de tre øvrige forslag var behandlet den 10. maj, udestod der den 12. maj forslaget om syv valgkredse. Ved 2. behandlingen den 10. maj havde 14 stemt for forslaget om at gå tilbage til ordningen med syv valgkredse, mens 13 stemte imod. Der var således udsigt til, at forslaget kunne blive endelig vedtaget ved 3. behandlingen, men dagen før den endelige behandling af forslaget, blev Gerhard Lognberg (Socialdemokratiet), der selv var en af forslagsstillerne, indlagt på sygehuset og sygemeldt. Suppleanten, Tórshavns borgmester Heðin Mortensen, indtog herefter den ledige plads, og han meddelte, at han ved 3. behandlingen ville stemme imod forslaget om at gå tilbage til syv valgkredse. Dermed var der nu udsigt til flertal for at bevare Færøerne som én valgkreds, men med den usikkerhed, at der kun skulle flyttes én stemme tilbage igen. Jenis av Rana (Centerpartiet), der ved 2. behandlingen havde stemt imod forslaget om syv valgkredse, ville ikke udelukke, at han ville stemme for forslaget ved 3. behandlingen, hvis han med gode argumenter kunne blive overbevist om, at det ville være det bedste. Centerpartiets to øvrige lagtingsmedlemmer havde stemt for forslaget om syv valgkredse ved 2. behandlingen.

Den 12. maj, hvor forslaget om at gå tilbage til syv valgkredse skulle til 3. behandling, blev starten af mødet forsinket med en halv time, da der var et ændringsforslag på vej. Ændringsforslaget blev omdelt lige inden mødet startede og indeholdt et forslag om at strege ændringerne i det oprindelige forslag om at gå tilbage til syv valgkredse, men også et forslag om at ændre beregningsmetoden til fordelingen af de 33 mandater. Den nye beregningsmetode går ud på, at det samlede stemmeantal for alle lister, som har fået mindst 1/33 af alle stemmer, deles med antallet med lagtingsmedlemmer (33), samt anvendelse af største brøks metode i stedet for d'Hondts fordelingsmetode. Forslaget om

den nye beregningsmetode tilgodeser de små partiers mulighed for at blive repræsenteret i Lagtinget.

Hvor man ifølge det oprindelige forslag skulle stemme nej, hvis man ønskede at bevare Færøerne som én valgkreds, skulle man således nu stemme ja, hvis man ønskede at bevare Færøerne som én valgkreds. En del af den efterfølgende debat drejede sig derfor også om, hvorvidt man fortsat burde behandle forslaget, da det med ændringsforslaget adskilte sig væsentlig fra det oprindelig fremsatte forslag. Ændringsforslaget kom dog til debat og blev endelig vedtaget med 18 stemmer for, 14 imod og én blank. Hermed udgør Færøerne fortsat én valgkreds.

Arbejdet med forslaget til Færøernes Forfatning fortsætter i særligt udvalg

”Forslag til lagtingslov om Færøernes forfatning”, der blev fremsat den 6. marts, blev 1. behandlet den 26. marts. Indledningsvis meddelte Lagtingets formand, at Lagtingets administration i et notat, underskrevet af Lagtingets direktør, havde indstillet til formandskabet at afvise forslaget i henhold til § 57 i Lagtingets forretningsorden med henvisning til, at det bl.a. er i strid med grundloven og hjemmestyreløven. I brevet til formandskabet anføres det bl.a.: ”Grundloven og hjemmestyreløven er fortsat i kraft, og det ligger uden for tingets beføjelser at fremme lovgivning, som ikke er i overensstemmelse med disse love, men flere steder bliver der gået ud over rammerne for disse love”.

Et flertal i Lagtingets formandskab ville dog ikke afvise lovforslaget med den begrundelse, at det er af en særlig karakter med stor betydning for Færøernes fremtid, som Lagtinget bør have mulighed for at debattere.

Der blev i forbindelse med 1. behandlingen fremsat forslag om at henvise sagen til et særligt § 25-udvalg (et udvalg nedsat i henhold til § 25 i Lagtingets forretningsorden), der skal arbejde videre med sagen. Afstemningen herom blev gennemført den 7. april 2010. Forslaget om at behandle sagen i et særligt § 25-udvalg blev vedtaget med 21 stemmer for og én imod.

Lagtinget valgte den 8. april medlemmerne til det særlige udvalg, der nu skal behandle forslag til lagtingslov om Færøernes Forfatning.

Udvalget består af det nuværende Retsudvalg udvidet med et medlem fra hver af de to mindste partier i Lagtinget, som er Centerpartiet og Selvstyrepartiet. Dermed sikrer man, at alle partier også er repræsenteret i det fortsatte arbejde med forfatningsforslaget, som det også var tilfældet i det oprindelige udvalgsarbejde.

Det udvidede udvalgs medlemmer fremgår af venstre kolonne i nedenstående tabel. De syv første medlemmer er det nuværende Retsudvalgs medlemmer. De to sidstnævnte medlemmer er de to mindste partiers repræsentanter.

Det oprindelige forfatningsudvalgs medlemmer fremgår af højre kolonne. Der er tale om tre gengangere i de to udvalg: Poul Michelsen fra Folkeflokkun, der var formand i forfatningsudvalget, Jenis av Rana fra Centerpartiet og Kári á Rógvi fra Selvstyrepartiet.

Det nye § 25-udvalg bestående af Retsudvalget udvidet med et medlem fra hver af de to mindste partier	Det oprindelige § 25-udvalg (Forfatningsudvalget)
Alfred Olsen, Sambandspartiet, formand	Poul Michelsen, Folkeflokken, formand
Gerhard Lognberg, Socialdemokratiet, næstfmd.	Sjúrdur Skaale, Republikanerne, næstformand
Poul Michelsen, Folkeflokken	Høgni Hoydal, Republikanerne
Anfinn Kallsberg, Folkeflokken	Jógvan á Lakjuni, Folkeflokken
Bjørt Samuelson, Republikanerne	Helgi Abrahamsen, Sambandspartiet
Heini O. Heinesen, Republikanerne	Jaspur Vang, Sambandspartiet
Hans Pauli Strøm, Socialdemokratiet	John Johannesen, Socialdemokratiet
	Andrias Petersen, Socialdemokratiet
Jenis av Rana, Centerpartiet	Jenis av Rana, Centerpartiet
Kári á Rógvi, Selvstyrepártiet	Kári á Rógvi, Selvstyrepártiet

Det nye § 25-udvalg arbejder nu videre med forfatningsforslaget. Det er endnu uvist, om forfatningsforslaget vil blive fremsat til Lagtingets stillingtagen i indeværende samling, eller om det vil blive genfremsat i den næste samling, der starter til Olaj (29. juli 2010). Lagtinget havde sin sidste ordinære mødedag den 12. maj, men forventes indkaldt en dag inden sommerferien med henblik på at få afsluttet enkelte udestående sager.

Da Lagtinget den 12. maj havde sin sidste ordinære mødedag inden sommerferien, var der endnu ikke fremsat et forslag til folkeafstemning om forfatningsforslaget. Ifølge det fremsatte forfatningsforslag skal forslaget tidligst et halvt år efter en vedtagelse i Lagtinget sendes til folkeafstemning.

Udgiftsrammen for finansloven 2011 vedtaget trods store politiske uoverensstemmelser

Der blev i 2009 fastsat nye bevillingsregler på Færøerne. Ifølge lagtingslov nr. 42 af 4. maj 2009 om landets bevillingsregler skal landsstyremanden for finansanliggender inden den 1. april fremsætte et forslag til lagtingsbeslutning, der indeholder en samlet bevillingsramme for det kommende års finanslov. Bevillingsrammen skal være fordelt på de enkelte paragraffer. Landsstyremedlemmerne skal herefter for hver paragraf især udarbejde deres del af finanslovsforslaget inden for den angivne ramme. Finanslovsforslaget for det kommende år skal som hidtil fremsættes inden 1. oktober.

Jóannes Eidesgaard (Socialdemokratiet), landsstyremedlem for finansanliggender, fremsatte kort før deadline et forslag til lagtingsbeslutning om bevillingsrammen for 2011. Det fremsatte beslutningsforslag indeholdt et DAU-underskud for 2011 på 645 mio. kr.

Der var op til det sidste usikkerhed om, hvorvidt landsstyret kunne blive enige om rammen for 2011 og dermed om landsstyrets fremtid. Der var åbenlyse uoverensstemmelser mellem de tre partier i landsstyret, som blev fremført i pressen, og internt i landsstyreparterne var der klare tegn på manglende opbakning til landsstyret. Mellem partierne var der især uenighed mellem Folkeflokken og Socialdemokratiet, hvor partiernes ideologiske forskelle kom tydeligt til syne. Folkeflokken talte for omfattende besparelser i den offentlige sektor, mens Socialdemokratiet udover besparelser i mindre omfang også ville skabe større indtægter ved øgede skatter og nye afgifter. Det sidste ville være helt uacceptabelt for Folkeflokken, der ikke ville være med til at pålægge erhvervslivet og borgerne øgede byrder. Enkelte medlemmer af koalitionen gik også ud på egen hånd og tog afstand fra den

førte politik i landsstyret. Således udtalte Poul Michelsen (Folkeflokken) den 10. marts, at nu måtte lagmanden finde en løsning eller træde tilbage. Poul Michelsen udtalte endvidere, at han havde mistet tilliden til koalitionen, fordi partierne hver især sidder og blokerer for hinanden og ikke får fremmet reelle politiske tiltag. Han så gerne at man tog konsekvensen og blandede kortene på ny; evt. ved at omorganisere landsstyret og starte op med et nyt koalitionsgrundlag eller ved at danne et helt nyt landsstyre. Magni Laksafoss (Sambandspartiet) var meget på linje med Poul Michelsen, idet han den 8.marts udtalte til avisen Sosialurin, at den siddende koalition havde mistet sin troværdighed, og at det var nødvendigt med ændringer for at komme videre. Ændringerne kunne ifølge Magni Laksafoss enten bestå i et nyt koalitionsgrundlag, udskiftning og omrokering af enkelte landsstyremedlemmer eller udskiftning af et parti i landsstyret.

Forslaget til bevillingsrammen nåede dog i Lagtinget, selv om det den 26. marts forlød, at Folkeflokken havde forladt forhandlingerne og næppe ville kunne stå inde for det fremsatte. Forslaget blev 1. behandlet den 8. april. Uoverensstemmelserne kom også frem under debatten, og ifølge Færøernes Radio samme dag kunne hverken Sambandspartiet eller Folkeflokken tilslutte sig det fremsatte forslag. Flere medlemmer gav klart til kende, at der måtte gennemføres omfattende ændringer i Finansudvalget af det fremlagte forslag, hvis de skulle stemme for det. Færøernes Radio (den 9. april) stillede på den baggrund spørgsmålstegn ved, hvor længe et landsstyre, som ikke kan finde et flertal i Lagtinget, kan blive siddende. De to partiformænd, lagmand Kaj Leo Johannesen (Sambandspartiet) og Jóannes Eidesgaard (Socialdemokratiet) havde til TV-avisen dagen før udtalt, at Finansudvalgets behandling af forslaget bliver afgørende for, om ABC-koalitionen er i live, når Lagtinget går på sommerferie til maj.

Lagtingets Finansudvalg fremlagde sin betænkning den 7. maj. Det var et enigt Finansudvalg, der fremlagte en betænkning vedr. bevillingsrammen for 2011 med et DAU-underskud på 600 mio. - en forbedring på 45 mio. kr. i forhold til det oprindelig fremsatte forslag. Finansudvalgets udgiftsramme er ganske vist forhøjet med 17,6 mio. kr. i forhold til det oprindelig fremsatte forslag, men samtidig er indtægterne forhøjet med 62,7 mio. kr. Finansudvalget har i sin betænkning endvidere foreslået, at Lagtinget tilslutter sig, at finanslovens DAU-underskud med udgangspunkt i et underskud i 2011 på 600 mio. kr. gradvis reduceres 150 mio. kr. årligt. Der vil herefter være balance på landskassens budget i 2015. Landskassens samlede underskud vil i perioden 2011-2015 hermed blive 1,5 mia. kr.

Forslaget til lagtingsbeslutning om bevillingsrammen med ændringerne fra Finansudvalget blev endelig vedtaget den 11. maj. 28 stemte for og igen imod/blank. Jóannes Eidesgaard udtalte sig efterfølgende positivt om Finansudvalgets arbejde, som han fandt havde fundet en fornuftig afvejning mellem at begrænse stigningen i de offentlige udgifter, samt behovet for strukturændringer og nye indtægter.

Mistillidsvotum mod lagmanden

Høgni Hoydal (Republikanerne), Jenis av Rana (Centerpartiet) og Kári P. Højgaard (Selvstyrepartiet) fremsatte den 31. marts et mistillidsvotum mod lagmand Kaj Leo Johannesen. Som begrundelse anførte de bl.a., at den politiske situation i længere tid havde været præget af politisk kaos, at landet var uden ledelse, og at der var udsigt til, at man i yderligere et år skulle være tilskuere til en regering, der var i opposition til sig selv.

Efter en debat på over fem timer faldt forslaget om mistillidsvotum. 11 stemte for forslaget og 19 imod. For stemte oppositionens medlemmer, mens alle koalitionsmedlemmer stod sammen og stemte imod forslaget, selv om flere af koalitionsmedlemmerne under debatten havde givet udtryk for, at samarbejdet og stemningen i koalitionen ikke var, som det burde være. Under debatten indstillede især Folkeflokken medlemmer til forslagsstillerne om at trække forslaget tilbage, da de hellere ville debattere forslaget til udgiftsrammen på finansloven for 2011. I avisen Dimmalætting den 6. april 2010 ses forslaget om mistillidsvotum mod lagmanden som et forsøg på at presse Folkeflokkens medlemmer til at tage stilling for eller imod lagmanden, efter at flere medlemmer af partiet offentligt havde været ude og sige, at de ikke kunne gå med til den foreslåede udgiftsramme.

Det eneste punkt, der oprindeligt havde været på dagsordenen den dag, var netop fremsættelse af forslaget om en udgiftsramme for finansåret 2011, hvilket også var årsag til, at flere lagtingsmedlemmer ikke var mødt op til mødet. Således var to af oppositionens medlemmer, lagtingsformand Hergeir Nielsen (Republikanerne) og lagtingsmedlem Karsten Hansen (Centerpartiet) ikke mødt op. Hergeir Nielsen har efterfølgende oplyst, at han ikke mødte op til mødet den dag, da han som bosiddende på Suderø ikke ønskede at bruge 12 timer på at rejse til Tórshavn og tilbage for kun at fremsætte det enlige forslag, der var på dagsordenen den dag, og at han i øvrigt ikke vidste noget om, at der ville blive fremsat et mistillidsvotum mod lagmanden. Fra koalitionsens side lykkedes det i sidste øjeblik at få indkaldt suppleanter for medlemmer, der var rejst til udlandet. Socialdemokratiet fik således indkaldt nr. 12 og 13 på deres liste.

Lederen den 7. april 2010 i avisen Sosialurin betegner forslaget til mistillidsvotum som halvhjertet. I lederen står der bl.a.: ”Når Høgni Hoydal ikke engang klarede at få sine egne folk på arbejde denne dag, så kan forslaget ikke have været helhjertet”. I samme leder står der desuden: Republikanernes tiltag aftenen før skærtorsdag kan derfor ikke vurderes som andet end dårlig politisk håndværk.”.

Meningsmåling viser stor fremgang til Sambandspartiet

En meningsmåling foretaget af Gallup, som blev offentliggjort af Dimmalætting den 26. april 2010, viser, at Sambandspartiet ville være den helt store vinder, hvis der havde været valg i dag. Sambandspartiet står ifølge meningsmålingen til at få 30,5 pct. af stemmerne. Det er en fremgang på 9,5 pct. i forhold til valget i 2008, hvor partiet fik 21,0 pct. af stemmerne. Fremgangen betyder, at Sambandspartiet står til at få yderligere fire mandater i forhold til valget i 2008.

I tabellen nedenfor er Gallups måling fra april sammenholdt med valgresultatet i 2008 og den seneste meningsmåling, som Fynd lavede for Færøernes Radio & TV i februar 2009.

Meningsmålingen viser, at det nuværende landsstyre, bestående af Sambandspartiet, Folkeflokkens og Socialdemokratiet, står til at få 24 ud af 33 mandater. Det er en fremgang på fire mandater i forhold til valget i 2008. Ifølge meningsmålingen fra Gallup vil de tre partier i landsstyrekoalitionen få 68,4 pct. af stemmerne ved et valg i dag i forhold til 60,4 pct. ved valget i 2008.

Parti	Stemmer i pct.			Mandater		
	Valget januar 2008	Fynd feb. 2010	Gallup april 2010	Valget januar 2008	Fynd feb. 2010	Gallup april 2010
Folkeflokket	20,1	18,8	21,0	7	6	7
Sambandspartiet	21,0	23,6	30,5	7	8	11
Socialdemokratiet	19,3	16,5	16,9	6	6	6
Selvstyrepatriet	7,2	6,9	2,5	2	2	-
Republikanerne	23,3	24,0	23,9	8	8	8
Centerpartiet	8,4	9,7	5,3	3	3	1
Gymnasiepartiet	0,7	-	-	-	-	-
I alt	100,0	100,0	100,0	33	33	33

Ifølge Meningsmålingen fra Gallup vil Sambandspartiets fremgang især ske på bekostning af de to små partier, der samlet set står til at miste fire af fem mandater. Selvstyrepatriet står til at miste sine to mandater, og Centerpartiet vil ifølge Gallup kun bevare det ene af sine nuværende tre mandater.

I en kommentar til meningsmålingen udtaler Øssur Winthereig, journalist og politisk kommentator, at det forhold, at Sambandspartiet især henter stemmer fra de små partier og Socialdemokratiet, kan ses som tegn på, at vælgeren vil have klarhed over Færøernes stilling i riget, jf. www.portalen.fo den 27. april. Han mener ikke, der er tale om nogen lagmandseffekt, og han er desuden af den opfattelse, at spørgsmålet om højre eller venstre ikke optager vælgeren så meget i dag, men at det mere er spørgsmålet om samhørighed eller selvstændighed, som vælgeren vil have klarhed over.

Lagmand Kaj Leo Johannesen (Sambandspartiet) har til avisen Dimmalætting den 27. april udtalt, at selv om der kun er tale om en meningsmåling, så indikerer den klare opbakning til Sambandspartiet, at vælgerne værdsætter den kompromissøgende kurs, som partiet følger i en tid med store problemer, hvor der ikke er nogen lette løsninger. Han er desuden af den opfattelse, at vælgerne har konstateret, at der ikke er noget alternativ til den nuværende koalition under Sambandspartiets ledelse.

Fra oppositionens side udtaler Høgni Hoydal (Republikanerne), at det ikke overrasker ham, at Sambandspartiet, der står for fortsættelsen af rigsfællesskabet, går frem i en tid med politisk uro og økonomiske problemer. Han glædes selv over, at Republikanerne står til fremgang i forhold til seneste valg, for partiet står ofte dårligt i meningsmålingerne, når det er økonomisk trange tider.

I forbindelse med meningsmålingen blev vælgerne også anmodet om at bedømme, hvor godt lagmanden har klaret sig som lagmand. På en skala fra 1 til 10 fik lagmanden i gennemsnit 5,0 fra de mandlige vælgere og 5,3 fra de kvindelige vælgere. Han fik den højeste karakter fra sit eger partis vælgere med 6,4. Laveste karakter får han fra Republikanernes vælgere med 3,6. Vælgerne fra de øvrige partier bedømte ham til mellem 5,1 og 5,6.

”Forvirrede vælgere” er overskriften på en artikel i Dimmalætting den 28. april. Overskriften har baggrund i, at kun 31 pct. af vælgerne ifølge Gallups meningsmåling mener, at det nuværende landsstyre bestående af Sambandspartiet, Folkeflokket og Socialdemokratiet skal fortsætte, hvilket kan overraske i relation til den store fremgang for Sambandspartiet i meningsmålingen og samlet fremgang for koalition.

Gallup spurgte i forbindelse med meningsmålingen vælgerne: ”Hvad mener du, at det nuværende koalition bør gøre?”

Den nuværende koalition bør fortsætte	31 %
Foretage ændringer vedr. sagsområder og landsstyremedlemmer i nuværende koalition	12 %
Danne nyt landsstyre	10 %
Indlede forhandlinger om nyt landsstyre	6 %
Lagmanden bør udskrive nyvalg	19 %
Andet	3 %
Ved ikke	20 %

Vicepolitimesteren stukket ned med kniv udenfor Domhuset

Færøernes vicepolitimester og anklager Finn Ougaard blev den 4. maj uden varsel stukket ned af en 40-årig mand, da han var på vej ud af Domhuset i Tórshavn. Vicepolitimesteren blev stukket med en dolk i låret af den 40-årige mand, der er en ”gammel kending” af politiet. Den 40-årige har været straffet tidligere og har i øjeblikket en verserende trusselssag i forbindelse med en skudepisode. Vicepolitimesteren blev straks kørt på Landssygehuset, hvor han hurtigt kom under behandling og blev meldt uden for livsfare. Han blev udskrevet fra sygehuset et par dage efter .

Gerningsmanden forlod efterfølgende gerningsstedet, men meldte sig selv på politistationen kort efter. Han blev dagen efter fremstillet i grundlovsforhør, hvor han blev varetægtsfængslet i fire uger og sigtet for drabsforsøg. Det blev desuden besluttet, at han skal mentalundersøges. Under grundlovsforhøret kom det frem, at den anklagede i længere tid havde forsøgt at vise sin utilfredshed med Socialforvaltningen, og at hans angreb på vicepolitimesteren var et sidste desperat forsøg på at vise sin utilfredshed. Han sagde under grundlovsforhøret, at det ikke var hans hensigt at dræbe Finn Ougaard men blot forskrække ham. Det kom endvidere frem, at han i nogle dage havde fulgt efter vicepolitimesteren med den hensigt at stikke ham ned, men at han havde ventet på en lejlighed, hvor det ville skabe mest mulig opmærksomhed. Kniven var ugen inden indkøbt til formålet.

Placering af alternativ lufthavn

Som redegjort for i foregående indberetning er det besluttet at gå i gang med en udbygning af Vagar Lufthavn til en samlet pris på 365 mio. kr. I forbindelse med beslutningen om at gå i gang med udbygningen var der fra politisk side kritik af, at man ville bruge 365 mio. kr. på udbygning af en lufthavn med store begrænsninger, bl.a. en udvidelse af banen til 1.799 m, i stedet for at lade pengene indgå i opførelsen af en ny og moderne lufthavn med en længere bane.

Landsverk (Landsingeniøren) præsenterede kort efter, at beslutningen var taget, en undersøgelse, der viser, at det bedst egnede sted til placering af en alternativ lufthavn, et emne der jævnligt har været diskuteret siden 1960’erne, vil være Glyvursnes ved Tórshavn. Her kan anlægges en bane på op til 2.700 m, og regulariteten kan umiddelbart forbedres med fire pct. i forhold til Vagar, hvor regulariteten er 83 pct. Med hjælp af moderne indflyvningsudstyr forventes regulariteten at kunne

forbedres yderligere. Landsverk vurderede i 2006, at en lufthavn på Glyvursnes vil koste 1,7 mia. kr.

Lagtingsmedlem Poul Michelsen (Folkeflokkun), der var en af de hårdeste kritikere af beslutningen om udbygningen af Vagar Lufthavn, kalder nu den beslutning den største skandale i nyere tid. Han kræver nu, at de politikere, som fik en forlængelse af en ubrugelig lufthavn igennem Lagtinget, nu gør skaden god igen og laver en langsigtet anlægsplan, der gør det muligt at have en ny lufthavn på Glyvursnes om 10-12 år. Lufthavnen skal ifølge Poul Michelsen prioriteres før andet, og så må man siden se på af finansieringen.

Færøerne det dyreste land i Europa

Ifølge en undersøgelse, der er lavet af den færøsk økonom Heri á Rógvi over det seneste halvandet år med støtte fra bl.a. Århus Universitet, Konkurrencerådet på Færøerne, Landsbanken og Landsstyret for udenrigsanliggender, har Færøerne en europarekord – i høje priser. Resultatet af undersøgelsen er, at købekraften på Færøerne er 14 pct. lavere end købekraften i Danmark.

I avisen Sosialurin den 29. april bliver undersøgelsens hovedresultater gennemgået, og avisen har talt med Heri á Rógvi om undersøgelsens resultater og mulige konsekvenser.

Prisen på telekommunikation er 45 pct. højere på Færøerne end i Danmark, boligudgifterne 30 pct. højere, prisen på madvarer 20 pct. højere, og prisen på andre varer end mad 14 pct. højere end i Danmark. Nogle varer og tjenester er dog billigere på Færøerne. Det gælder bl.a. besøg hos tandlægen, olie og benzin. Afgifterne på olie og benzin er lavere på Færøerne end i Danmark og medvirker til, at prisen her ligger 17-22 pct. under de danske priser.

Heri á Rógvi konstaterer, at det hverken er transportudgifterne eller afgifterne, som gør varerne så meget dyrere på Færøerne i forhold til i Danmark. Afgifterne er stort set de samme, og transportudgifterne forklarer kun fem pct. af prisforskellen. Hovedårsagen er derimod manglende konkurrence på flere områder. På flere for forbrugeren væsentlige områder er der kun en eller få aktører, og en markedssituation med monopol eller duopol fører til ensartet udbud og priser på varer og tjenester.

Bosætningsmønsteret påvirkes ifølge Heri á Rógvi af det høje prisniveau på Færøerne. Det høje prisniveau får færinger til at flytte fra Færøerne, og afholder omvendt færinger fra at flytte tilbage til Færøerne.

Ansættelsen af chefpolitiinspektør på Færøerne

Som redegjort for i Indberetning 1/2010 gav ansættelsen af den nye chefpolitiinspektør på Færøerne anledning til kritik og politisk debat på Færøerne som følge af, at landsstyret ikke var blevet hørt forinden ansættelsen, hvilket man fra landsstyrets og andres side mente burde være sket ifølge § 110, nr. 1, i retsplejeloven for Færøerne.

Sagen gav anledning til, at landsstyremedlem for indenlandsanliggender Annika Olsen (Folkeflokkun) henvendte sig til rigspolitichefen med anmodning om en redegørelse, og at folketingsmedlem Høgni Hoydal (Republikanerne) stillede justitsministeren er § 20-spørgsmål (S

1144). Envidere gav sagen anledning til, at lagtingsmedlem Tórbjørn Jacobsen (Republikanerne) stillede Rigsombudsmanden på Færøerne en skriftlig forespørgsel med 16 spørgsmål vedr. samme sag.

Høgni Hoydals spørgsmål til Justitsministeren blev besvaret med, at spørgsmålet kun kan besvares fyldestgørende, hvis der til brug for besvarelsen indhentes en udtalelse fra Rigspolitiet, og at spørgsmålet derfor ikke kan besvares inden for de rammer, der gælder for S-spørgsmål.

Rigspolitichefen har siden besvaret henvendelsen fra landsstyremedlem Annika Olsen, og rigsombudsmanden har den 22. april besvaret en skriftlig forespørgsel i Lagtinget fra lagtingsmedlem Tórbjørn Jacobsen. Rigsombudsmandens besvarelse, der er baseret på en udtalelse fra Justitsministeriet/Rigspolitichefen, kan ses på Lagtingets hjemmeside via følgende link: <http://www.logting.fo/casewritten/view.gebs?caseWritten.id=646&menuChanged=17>

Det er Justitsministeriets opfattelse, at retsplejelovens § 110, nr. 1, ikke forpligter rigspolitichefen til at indhente erklæring fra Færøernes landsstyre forud for ansættelsen af en chefpolitiinspektør på Færøerne. Rigspolitiet har supplerende oplyst, at der har været fast praksis for ikke at indhente erklæring fra Færøernes landsstyre i forbindelse med udnævnelse af politiledere med tjeneste på Færøerne. For en uddybning af Justitsministeriets opfattelse kan henvises til ovennævnte besvarelse på Lagtingets hjemmeside.

Med venlig hilsen

Dan M. Knudsen